

“เก็บลูก ส่งไว รักทัน ”

การพัฒนาระบบการเก็บและส่ง สิ่งส่งตรวจ

กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์

เทคนิคการแพทย์
เทคนิคการแพทย์
เทคนิคการแพทย์

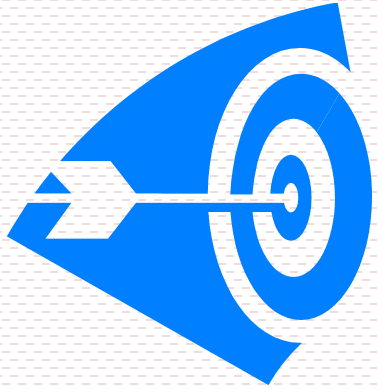

Archikoo.

การพัฒนากระบวนการเก็บและส่งสิ่งส่งตรวจ เพื่อให้ได้สิ่งส่งตรวจที่มี
ความถูกต้อง ได้คุณภาพตามมาตรฐาน
ส่งผลให้ ผู้ป่วยได้รับการตรวจวินิจฉัย การรักษาที่ถูกต้อง ปลอดภัย
และทันเหตุการณ์

เป้าหมาย (Purpose) / วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดอัตราการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ และ
ลดค่าใช้จ่ายเนื่องจากการเก็บสิ่งส่งตรวจใหม่

2. เพื่อให้ได้สิ่งส่งตรวจที่ถูกต้อง มีคุณภาพตามมาตรฐาน นำไปใช้ในการ
ตรวจวิเคราะห์ผลของผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และทันต่อการรักษา

3. เพื่อลดผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ป่วยที่ต้องเก็บสิ่งส่งตรวจใหม่
และรอคอยการรักษา

ปัญหาและสาเหตุ

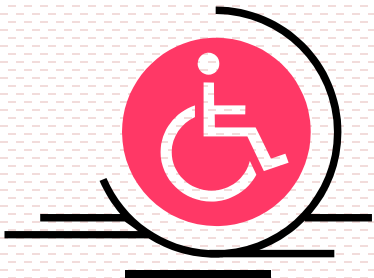
การเก็บสิ่งส่งตรวจเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากขั้นตอนหนึ่งในการ
ตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ
ถ้าสิ่งส่งตรวจนั้นเก็บมาไม่ถูกต้องเหมาะสม ไม่ได้คุณภาพมาตรฐาน
ก็ทำให้ผลการตรวจวิเคราะห์ผิดพลาดได้
เพราะผลการตรวจวิเคราะห์ที่ได้ไม่ได้บ่งบอกถึง
ความผิดปกติที่เกิดขึ้นจริงในผู้ป่วย

ห้องปฏิบัติการจึงต้องปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ และเก็บสิ่งส่งตรวจนั้นใหม่

เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น เพิ่มระยะเวลารอคอยในการรักษามากขึ้น
รวมทั้งส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ป่วยที่ต้องรอคอยการรักษา
และต้องทำการเก็บสิ่งส่งตรวจนั้นซ้ำ

การดำเนินงาน

เกณฑ์จาก ระเบียบปฏิบัติ (Work Procedure)

ของกลุ่มงานเทคนิคการแพทย์

ข้อ 6.2 เกณฑ์การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ

ใช้ตัวชี้วัดคุณภาพ (หลักKPI)

ในหัวข้ออัตราการเก็บสิ่งส่งตรวจผิดพลาด

ต้องได้น้อยกว่า 0.5 %

ระเบียบปฏิบัติ (Work Procedure)

6.2 เกณฑ์การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ

1. การนำส่งสิ่งส่งตรวจ

2. ข้อมูลบนฉลากข้างภาชนะบรรจุตัวอย่าง

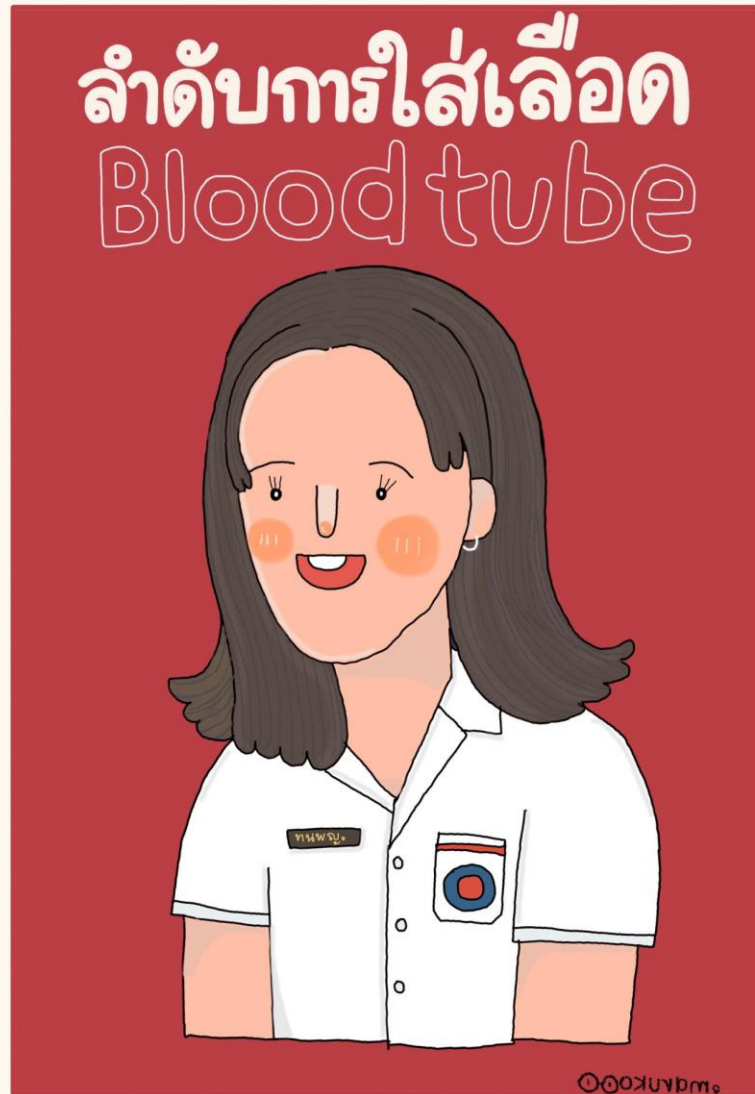
3. คุณภาพของสิ่งส่งตรวจ

3.1 ปริมาณสิ่งส่งตรวจ

3.2 สารที่รบกวนการทดสอบ

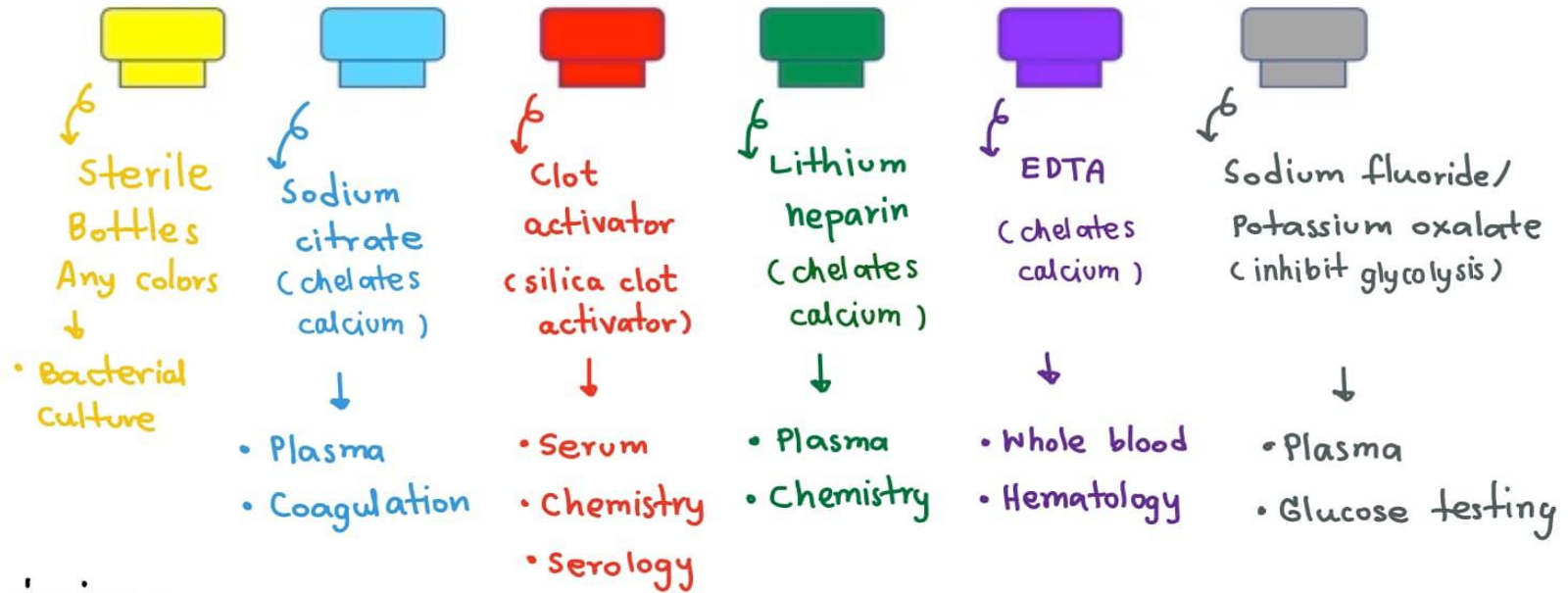
4. แบบฟอร์มพิเศษ

คุณภาพของสิ่งส่งตรวจ

ลำดับการเจาะเลือดใส่ tube แต่ละอันสำคัญอย่างไร

ท่อบางๆ

reference : Henry's 23rd edition

culture/sterile → **ฟ้า** → **แดง** → **เขียว** → **ม่วง** → **เทา**

ถ้าเรียงสลับจะทำให้มีการปนเปื้อนของสารในหลอดไปยังหลอดเก็บสิ่งส่งตรวจอื่น
ทำให้รบกวนผลการตรวจได้

ขั้นตอนการเจาะเก็บเลือด Blood Specimen Collection

1 Exp. date !

เตรียมอุปกรณ์เจาะเลือด
หลอดเก็บเลือดให้พร้อม
และตรวจสอบวันหมดอายุก่อนใช้

2 Identify ผู้ป่วย ก่อนเจาะเลือด

ผู้ป่วยนอก
ขออุบัตรประชาชน
และถามชื่อ-นามสกุล
ของผู้ป่วย

ผู้ป่วยใน
ดูป้ายชื่อที่ข้อมือ ตรวจ
สอบชื่อ-นามสกุลและ
HN ของผู้ป่วย

*หากผู้ป่วยเป็นเด็กหรือไม่รู้สีกตัว ให้สอบถามจากญาติ

ตรวจสอบการทดสอบกับ
ชนิดหลอดเก็บเลือด
ให้ตรงกันก่อนเจาะเลือด

4 เจาะเลือดผู้ป่วยจากเส้นเลือดดำ

ผู้เจาะเลือดใส่ถุงมือ
รัดแขนผู้ป่วยเหนือบริเวณเจาะ
3-4 นิ้ว ให้ผู้ป่วยกำมือ
*ห้ามรัดแขนนานเกิน 1 นาที

หาตำแหน่งที่จะเจาะ ทำความ
สะอาดด้วย 70% Alcohol
เช็ดจากตรงกลางวนออกนอก
เป็นรูปก้นหอย so Alcohol
แห้งก่อนทำการเจาะเลือด

ใช้นิ้วหัวแม่มือดึงผิวหนัง
ต่ำกว่าจุดที่จะเจาะ วางเข็ม
ทำมุม 15-30 องศาในทิศทาง
เดียวกันกับเส้นเลือด

เมื่อได้ปริมาณเลือดที่ต้องการ
ให้ปลดสายรัดแขน นำสำลีแห้ง
ปิดปากแผลพร้อมถอนเข็มออก
แล้วติดพลาสเตอร์กับ
*รับนำเลือดใส่ tube
แต่ละหลอดและ Mix กันที่
ตาม Order of draw

5 เรียงลำดับการใส่เลือดในหลอด
Order of draw

ใส่เลือดตามขีดปริมาตรที่กำหนดในแต่ละชนิดของ Tube

1. หลอดจุกสีฟ้า (Sodium citrate 3.2%)	mix 4 - 5 ครั้ง
2. หลอดจุกสีแดง (Clot blood)	mix 5 ครั้ง
3. หลอดจุกสีเขียว (Lithium heparin)	mix 5 - 10 ครั้ง
4. หลอดจุกสีม่วง (EDTA)	mix 5 - 10 ครั้ง
5. หลอดจุกสีเทา (Sodium fluoride)	mix 8 - 10 ครั้ง

6 Mix เลือดแบบ Invert

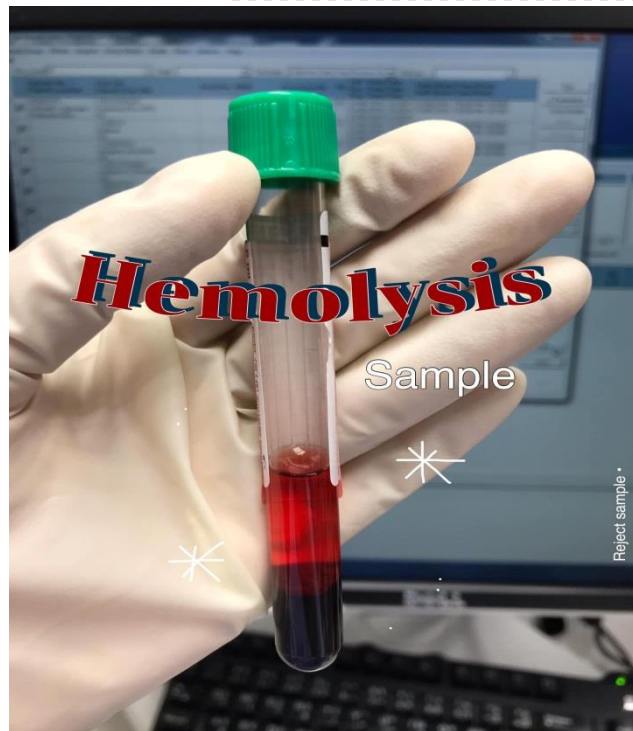

โดยเอียงหลอดเป็นมุม 180 องศา
กลับไปมา ตามจำนวนครั้ง
ของหลอดเก็บเลือดนั้นๆ

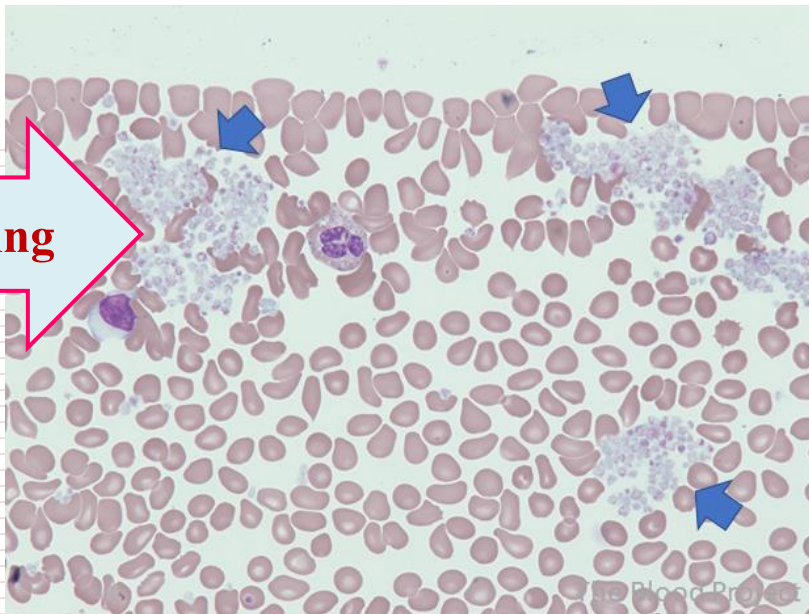
Reject
Reject
Reject

Archikoo.

มากกว่า 1+

ขอตัวน
ขอตัวน
ขอตัวน

Archikoo.

Hyperlipidemia

ภาวะไขมันในเลือดสูง!

เลือดข้นคนไขมันสูง

Lipaemic plasma

*

Clinical Chemistry

Hemolytic

0 1+ 2+ 3+ 4+

Icteric

0 1+ 2+ 3+ 4+

Lipemic

0 1+ 2+ 3+ 4+

ส่งส่งตรวจสำหรับ ตรวจเชื้อวัณโรค!

เสมหะ

เลือกเก็บบริเวณเมื่อไอเหนียวๆ ลึกๆในกล่อง
* การเก็บเสมหะเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจหาเชื้อ!

เสมหะที่ยอมรับมาตรวจวิเคราะห์ในการเพาะเชื้อ/ตรวจ...

เจอ LEUKOCYTES
มากกว่า 25 CELLS

และ EPITHELIAL
CELLS ต่ำกว่า
10 CELLS/LPF

เชื้อวัณโรคจะย้อมไม่ติดสี
GRAM STAIN!! ตรวจปฏิกิริยา
หากส่งส่งตรวจเป็นน้ำลาย

การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

เก็บข้อมูลอุบัติการณ์ การเก็บสิ่งส่งตรวจผิดพลาด
ตามตัวชี้วัดคุณภาพ (หลัก KPI)

ตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ 2566 ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ 2567

พบว่ามีการนำส่งสิ่งส่งตรวจทั้งหมด 36,500 รายการ

มีการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจทั้งหมด 184 รายการ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจที่ไม่มีผลกระทบต่อคนไข้โดยตรง

เป็นการปฏิเสธเนื่องจาก ข้อมูลไม่ถูกต้อง /ครบถ้วน

จำนวน 175 รายการ คิดเป็น 0.49 %

2.การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจที่มีผลกระทบต่อคนไข้โดยตรง

จำนวน 11 รายการ คิดเป็น 0.02 % เป็นการปฏิเสธเนื่องจาก

2.1 สิ่งส่งตรวจไม่เพียงพอ เหมาะสม จำนวน 5 รายการ คิดเป็น 0.01 %

2.2 Clot / Hemolysis จำนวน 4 รายการ คิดเป็น 0.01 %

นำข้อมูลดังกล่าวคิดตามตัวชี้วัดคุณภาพ (หลัก KPI)

ได้เท่ากับ 0.02 %

ซึ่งน้อยกว่าเป้าหมายตามที่เกณฑ์กำหนดไว้

แต่ทั้งนี้ก็ยังพบเห็นการเก็บ และส่ง สิ่งส่งตรวจ ผิดพลาดอยู่

ดังนั้นการพัฒนากระบวนการเก็บและส่ง สิ่งส่งตรวจ
ยังคงต้องมีการศึกษาปัญหา สาเหตุ
และ ติดตามผล ต่อไป
เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

Thank You

เอกลักษณ์ของวิชาชีพเทคโนโลยีการแพทย์
MEDICAL TECHNOLOGIST!
SIGNATURE

